ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ –
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
– БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 169. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, SEPTEMBER 10, 1975 No. 169. VOL. LXXXII.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ ВСЕНАРОДНОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ 21-ГО ВЕРЕСНЯ ВІДДАДУТЬ САЛЮТ АМЕРИЦІ Й УКРАЇНСЬКІЙ ЖІНЦІ

Заповіджена на неділю, 21 вересня велика Всенародна Українська Маніфестація в Ню Йорку, яка подумана як крайова українська імпреза та спонсорована централею УККА і Українським Крайовим Комітетом 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення в ЗСА і в якій цевинні взяти участь українці тієї світової метрополії і сусідніх стейтів, матиме подвійну мету: віддати український салют Америці у 200-річчя її незалежности, та скласти такий же салют українській жінці-героїні в проголошенім Президією СКВУ її День.

У зв'язку з поспішною підготовою до цієї Великої Всенародної Маніфестації українців східного побережжя ЗСА, редакцію „Свободи" відвідали в п'ятницю, 5-го вересня ц.р., голова Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітальний Відділ УККА, адв. Роман Гуглевич і екзекутивний директор УККА та секретар Крайового Комітету 200-річчя ЗСА і голова програмової комісії для підготовки Маніфестації в Ню Йорку, мгр Іван Базарко. У розмові з редакторами вони заторкнули багато справ, пов'язаних з Маніфестацією в дні 21-го вересня ц.р., висловили надію, що українська громада східного побережжя усіми силами підтримає цей перший виступ українців на сході, пов'язаний із святкуванням 200-річчя Американської Революції, та поінформували редакцію про вже вироблені заходи. Згідно з цими інформаціями, у Всенародній Маніфестації візьме участь ряд американських і українських політичних діячів, між ними сенатор Джеймс Баклі, конгресмен Маріо Біяджі, правдоподібно конгресменка Мілісент Фенвік, яка в часі своїх відвідин у Совєтському Союзі намагалася офіційно подати до зустрічі з Валентином Морозом, конгресмен Христофер Дадд, який зустрічався в Києві з дружиною Леоніда Плюща, Тетяною Житниковою, сенатор Павло Юзик, з Канади, президент УККА проф. д-р Лев Добрянський, колишня радна міста Детройту Маруся Бек, голова ОЖ ОЧСУ мгр Уляна Целевич та багато інших. Крім того, в Маніфестації заповіли свою участь усі молодечі організації і багато мистецьких груп з Ню Йорку і околиці.

Андрій Кейбіда очолив спеціяльну підкомісію Комітету 200-річчя Америки в Мейплвуді

Мейор Роберт Гресмір (зправа) гратулює Андрієві Кейбіді після наименування його на голову однієї з комісій Комітету 200-річчя Америки в Мейплвуді.

Мейплвуд, Н. Дж. — Андрій Кейбіда, відомий місцевий громадський діяч, був наименований посадником цього густо заселеного українцями містечка на голову Комісії спеціяльних подій в рамках Комітету для відзначення 200-річчя Незалежности Америки.

Проголошуючи наименування А. Кейбіди на голову цієї ключової комісії, мейор Роберт Гресмір відмітив його працю в українській громаді великого Нюарку, Н. Дж., та його успішне виконування обов'язків на різних постах в управлінні містечка. В минулому році А. Кейбіда був членом міської комісії планування домів для старших віком громадян, до якої він був рівнож покликаний мейором Гресміром.

Очолювана А. Кейбідою комісія вже запланувала ряд імпрез в Мейплвуді, включно з „фестивалем націй", мистецькими виставками, садженням „дерев свободи" та фільмовим концертом - фестивалем. Українська громада цього містечка плянує взяти участь в усіх імпрезах.

А. Кейбіда є тростистом української католицької парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку, одним з директорів Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, секретарем 322-го Відділу УНСоюзу та активним членом багатьох українських організацій на терені Нюарку. Усі члени його родини — дружина Евелин, донька Андрея — колишня „Міс Союзівка" і син д-р Роберт — є членами 322-го Відділу УНСоюзу. Його син, дентист по професії, відчиняє приватну практику в Мейплвуді в понеділок, 15 вересня.

ПРЕЗИДЕНТ ШУКАЄ ПІДТРИМКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖИДІВ

Вашінгтон. — У понеділок, 8 вересня, президент Джералд Форд запросив до Білого Дому понад 30 провідників різних американських жидівських організацій, стараючись одержати їхню підтримку для недавно підписаного домовлення між Ізраїлем і Єгиптом, зокрема для тієї постанови договору, яка передбачає, що коло 200 американських цивільних осіб займатимуть кілька постів між військовими лініями Ізраїлю та Єгипту на Сінайському півострові із завданням попереджати про несподіваний напад однієї зі сторін. Після майже одногодинної розмови з Президентом, під час якої був присутній також державний секретар Генрі Кіссінджер, речник жидівських провідників заявив, що вони запевнили президента Форда, що зорганізована жидівська громада ЗСА підтримає цю постанову договору між Ізраїлем і Єгиптом. Сам Президент під час наради сказав, що хоча переконаний, що обидві Палати Конгресу все одно схвалять цю постанову, як також схвалять фінансову допомогу для Ізраїля та Єгипту, але хоче, щоб законодавці проголосували свою згоду подавляючою більшістю голосів, щоб „скріпити атмосферу миру". Жидівські провідники повідомили Президента, що їхні організації підтримають його пропозиції щодо допомоги для Ізраїля, але не відомо чи погодяться вони на допомогу Єгиптові. Натомість секретар Кіссінджер сказав, що допомога для Єгипту конечна, бо президент Анвар ель-Садат виявив велику поміркованість під час переговорів з Ізраїлем.

Колишній український втікач заопікувався теперішніми в'єтнамськими втікачами

Балтимор, Мд. — „Втікач допомагає втікачеві. Це Гліб Гаюк, майор резерви і втікач з України 25 років тому, який допомагав південно-азійським втікачам у Форті Індієнтавн Геп в Пенсильвенії". Так починається репортаж про проф. Г. Гаюка, молодого українця-науковця, який помістила газета „Войс" (Голос), офіцієз Першої Армії, в числі з п'ятниці, 22 серпня, під заголовком „Він добе, бо він був також, як вони". До репортажу долучена знимка майора Гаюка у військовому однострою.

Майор Гліб Гаюк

Проф. Гаюк, який викладає географію в стейтовому коледжі Тавсон в Мерленді, є резервістом 450-ої сотні Першої Армії в ранзі майора. Беручи до уваги його минувшину втікача, команда Армії призначила його минулого літа до управління одним з чотирьох таборів втікачів у Форт Індієнтавн Геп, який став тимчасовим прибіжищем для 17,000 втікачів з Південного В'єтнаму і 500 з Камбоджі. Протягом одного місяця проф. Г. Гаюк займався процесуванням тих втікачів та забезпеченням їх одягом, харчами та речами щоденного вжитку. Крім цього, пише газета — майор Гаюк був особою, до якої втікачі звертались з різними справами, включно з особистими проблемами. В дальшому газета інформує, що майор Гаюк „мусів залишити свою рідну Україну" під час Другої світової війни та провів п'ять років в таборах втікачів в Західній Німеччині. Він прибув до ЗСА з батьками 12-літнім юнаком в 1950 році. „Від того часу він здобув два університетські дипломи та працює над докторатом", відмічує газета, додаючи, що майор Гаюк відбув два роки активної служби в американському війську „в тому місті, в якому він був дитиною-втікачем — у Швайнфурті, Західня Німеччина".

Проф. Гаюк є заступником голови Української Освітньої Асоціяції Меріленду та активним членом багатьох українських організацій в Балтиморі.

В ПОРТУГАЛІЇ АНТИКОМУНІСТИЧНІ СИЛИ ЗДОБУВАЮТЬ НОВІ УСПІХИ

Лісбона, Португалія. — Згідно з найновішими інформаціями з Португалії, антикомуністичні сили у Вищій Раді Революції здобули нові успіхи. Два члени цієї Ради, які раніше були звільнені, рішенням більшости були наново прийняті і їм відновлено усі права. Тепер Рада складається з 23 осіб і антикомуністи мають в ній абсолютну перевагу. Рада Революції прийняла також рішення про обмеження зловживання та зловживання критики преси, особливо у відношенні до високих старшин армії, які були в часі неспокоїв в Португалії політично заангажовані. Висока Рада Революції, яка відбула своє засідання вже — без колишнього прем'єра Васко Гонсальвеса, якого позбавлено також всіх інших постів, застановлялася в першу чергу над привернення дисципліни в армії. Заповіджена деяка урядова контроля преси вдаре в першу чергу по комуністичних часописах.

ПОНАД 1,500 ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У СОЮЗОВОМУ ДНІ НЮ ДЖЕРЗІ

Ватид Врук (с.г.) — В неділю, 7 вересня, тут в Українському Селі 4 Округи Ню Джерзі відбули п'ятий з ряду традиційний Союзовий День, в якому взяло участь понад 1,500 осіб з Ню Джерзі та сусідніх стейтів, як Ню Йорк, Пенсильвенія, Делевар та інших.

Програму Дня відкрив о год. 2-ій по полудні голова Ділового Комітету Степан Островський привітавши гостей. Дальше ведення програми передав Мирославові Демчукові, який представив головних урядовців: головного секретаря Володимира Сохана, головного організатора Степана Гаврила, довголітню головну радну і тепер почесного члена Головного Уряду пані Марію Демедчук-Чучман та головного радного Євгена Іваницва і обласного організатора Василя Оріховського, а дальше голів Округ стейту Ню Джерзі: Юліяна Баранюка з Нюарку, Івана Хомка з Пассейку, Михайла Фединишина з Перт Амбою та Степана Островського з Джерзі Сіті та гостей із сусідніх Округ: голову Метрополітарної Округи Ню Йорк Миколу Хомичука, голову Округи Твердого Вугілля — Шамокіну Тимка Бутрея, містоголову Метрополітарної Філядельфійської Округи Федора Петрика, містоголову Округи Лігай Веллі — Аллентавн Мартина Шешку та секретаря з Ню Йорку Івана Пригоду. Також представив пані Галину Гаврилко і Стефанію Стеців, секретаря і касира Ділового Комітету.

Головний організатор Степан Гаврил в імені Екзекутивного Комітету висловив подяку всім учасникам Союзового Свята за так чисельну участь та дякував членам Управ і головам чотирьох Округ за вміле і гарне приготовання програми Дня.

В мистецькій частині програми був виступ пластунок співочої групи „Кобза" з Пассейку під керівництвом Андрія Фарміги та ансамбль бандуристок ім. Лесі Українки із Саб Бавид Бруку.

Під вечір Мирослав Демчук представив головного предсідника Йосипа Лисогора, який вітав чисельно зібраних гостей та опісля в асисті головного організатора Степана Гаврила, головного радного Євгена Іваницва і обласного організатора Василя Оріховського вручив золоті і срібні відзнаки секретарям та урядовцям Відділів за віддану працю для (Закінчення на стор. 3-ій)

(Закінчення на стор. 3-ій)

Кліплендська громада вшанує пам'ять Головного Командира УПА

Клівленд, Огайо (смб). — Громадський Комітет для вшанування пам'яти ген. Романа Шухевича-Тараса Чупринки, що його очолює мгр Степан Воляник та який діє під протекторатом Українських Злучених Організацій — Відділу УККА, підготовляє на неділю, 14-го вересня цього року, святкування, які проходитимуть в просторій авдиторії Падуа Гай Скул при 6740 Стейт Ровд у Пармі.

Святкування почнеться о годині 5-тій пополудні відправою соборної панахиди за спокій душі сл. п. ген. Чупринки-Шухевича, що її співслужитимуть місцеві душпастирі обох віровизнань.

Безпосередньо після релігійної частини слідуватиме Святочний Апель Комбатантських і молодечих організацій для відзначення 25-тих роковин геройської смерти Головного Командира УПА, а зараз опісля відбудеться святочний концерт, присвячений Його пам'яті.

Програма святочного концерту включатиме доповідь проф. д-ра Миколи Чировського з Нюарку, виступ місцевого хору „Дніпро" під диригуванням Євгена Садовського, гостинний виступ вокального тріо „Незабудьки" при парафії свв. Володимира й Ольги з Чікаго, під мистецьким керівництвом Марії Плешкевич, скрипаля проф. Ярополка Ласовського з Колюмбус, Огайо, та молоді Пласту й СУМА з мелодекламацією.

ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ – 1976" ТА ВИСТУПИ СЛАВНИХ АРТИСТІВ БУДУТЬ ГОЛОВНИМИ АТРАКЦІЯМИ „ДНЯ УНС" НА СОЮЗІВЦІ З КІНЦЕМ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Союзівка. — Олівночі з суботи на неділю, 13-14-го вересня, Союзівка матиме нову „Міс", вибір якої є кульмінаційною точкою традиційного вже Дня УНСоюзу на цій оселі кожного року в цей час.

Новообрана краля та її дві принцеси репрезентуватимуть УНСоюз та його оселі в 1976 році — році, в якому Америка святкуватиме 200-річчя своєї незалежности, а українська громада відзначає 100-річчя свого поселення в цій країні. Вибір нової „Міс Союзівки" проголосить жюрі — якого склад подасться до відома аж після контесту — а щасливій кралі передасть корону Любов Мостова, цьогорічна „Міс Союзівка".

Як і кожного року, вибір „Міс Союзівки" попередить культурно - розвагова програма в залі павільйону „Веселка", в рямках якої виступатиме вперше на Союзівці і в Америці взагалі відома співачка-актриса з Канади, Іванна Карасевич. Рівнож цього вечора виступить Василь Шуст, загально-відомий і популярний артист сцени і телевізії. До цієї пари долучиться піяніст-віртуоз Тома Гриньків, який крім сольових точок акомпаньйоватиме І. Карасевич. Цю атракційну програму вечора вестиме Аня Дидик, конферансьє Союзівки в цьому і двох минулих сезонах. Після програми відбудеться забава під звуки оркестри-квартету „Рушничок" з Монтреалю.

Під час дня в суботу і неділю на тенісових і відбиванкових кортах Союзівки відбуватимуться змагання за нагороди УНСоюзу і його оселі. Тенісовий турнір, який вже свій рік підряд улаштовують З. Снилик і Ю. Савчак в рамках Дня УНСоюзу, проходитиме в двох групах — 16 чоловіків і 8 сеньйорів. Фінали запляновані на неділю. У відбиванковому турнірі, яким проводитиме інж. Адріян Лапичак, візьмуть участь жіночі дружини українських спортових товариств-членів СУАСТ-Схід.

День УНСоюзу на Союзівці і всі імпрези пов'язані з ним втішаються великою популярністю в громаді, особливо серед членства УНСоюзу. Деякі відділи і округи УНСоюзу заздалегідь плянують прогулянки-екскурсії на цей вікенд, який є своєрідною кульмінаційною точкою вакаційного сезону на Союзівці.

Ще можна вписатись на виклади української літератури в Ратґерському і Пенсильвенійському університетах

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Цьогорічний курс української літератури при Ратгерському університеті тут вже почався, але зацікавлені студенти ще можуть реєструватися до четверга, 11 вересня. У цьому семестрі виклади української прози в перекладі на англійську мову відбуваються у вівторки (о годині 4:15 по полудні) і п'ятниці (о годині 11:30 рано). Курс є акредитований для студентів Ратгерського і інших університетів. Слухачі одержать про три кредити за курс. В цьому семестрі курс включає прозу XIX і раннього XX століття, а в слідуючому семестрі виклади включатимуть прозу XX століття. Викладачем курсу є проф. д-р Лариса Онишкевич.

Філядельфія, Па. — Цього тижня тут починаються регулярні виклади курсу української літератури ч. 592 в Пенсильвенійському університеті. Кураторія українських студій при цьому університеті пригадує студентам, зацікавленим в поглибленні своїх знань в ділянці української культури, зокрема давньої і новітньої, літератури, що на згаданий курс можна ще реєструватися в цьому тижні. В справі точніших інформацій слід звертатися до Славістичного відділу університету — тел.: 243-8704 або (215) BA-9-3634.

Виклади української літератури починаються в четвер, 11 вересня, о год. 3-ій по полудні в „Humanities Building — Williams Holl", 36-та і Спрус вул., кімната ч. 635 на першому поверсі. Викладачем курсу є проф. д-р Наталія Пазуняк.

Починається осіння організаційна кампанія УНС

Джерзі Сіті, Н. Дж. — З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що вже цієї п'ятниці 12-го вересня, д. р. почнеться велика осіння організаційна кампанія УНС, метою якої є продовження попередніх заходів для приєднання 5,000 нових членів в 1975 році на суму забезпечення 12,000,000 долярів. На запланованих окружних нарадах у вересні і жовтні в яких братимуть участь члени Головного Уряду, будуть спільно обмірковані дальші організаційні заходи Округ і поодиноких Відділів, щоб спільними силами підвищити членство до бажаної квоти.

Цієї п'ятниці, 12-го вересня ц. р., такі окружні наради відбудуться у двох місцевостях — Ню Йорку і Джерзі Сіті. Наради в Ню Йорку (приміщення Українського Народного Дому при 2-ій евені), розпічнуться о год. 7.30 вечора і у них візьмуть участь секретарі й інші урядовці Відділів, Конвенційні делегати, члени Управи Окружного Комітету та зацікавлені члени, як також представники Головного Уряду УНС і, як завжди, обласний організатор Василь Оріховський.

Такі ж окружні збори в Джерзі Сіті відбудуться в Українському Народному Домі при Фліт і Оклендевеню. Початок нарад год. 7.30 вечора. Участь в нарадах візьмуть члени Екзекутиви.

У 25-ЛІТТЯ ОДУМ В ТОРОНТІ ВІДБУЛАСЯ ЮВІЛЕЙНА „ЗУСТРІЧ ПОКОЛІНЬ"

(Репортаж)

В днях 29, 30, і 31-го серпня ц. р. тут відбулася Ювілейна Зустріч Об'єднання Демократичної Молоді (ОДУМ) присвячена 25-літтю існування цієї молодечої організації.

Пробувши три дні на цьому святі і побачивши таку велику й цікаву програму, мимоволі виникає думка: — яка була б велика помилка і шкода для української суспільства, якби творці ОДУМ-у тому 25 років послухали або радше піддалися намаганням не допустити до життя цю прекрасну організацію, яка сьогодні зайняла ясноокреслене місце в українській діяспорі. Доказом цього може послужити програма урочистостей.

Концерт одумівських мистецьких груп

Відкрилася сцена, полилися елегантні мотиви оркестри і на сцені з'явилася чарівна „Веснянка" — чарівна витонченими мистецькими рухами балетних кроків, чарівна різноманітністю народних строїв української дівчини... Заповнюється вся сцена і немов з самого букету квітів появляється одна з вишитим рушником на руках і з хлібом та сіллю: „Танцювальний ансамбль ОДУМ-у „Веснянка" складає щирий привіт з нагоди 25-ліття існування ОДУМ-у"! З вдячністю присутні відповіли гучними оплесками. О. Харченко, голова Ювілейного Комітету, офіційно привітав коротким словом приявних подякувавши лише деякі здобутки організації та підкреслюючи, що „найбільший здобуток — це українська молодь в одумівських рядах!" Музика вдарила сильніше і на сцені все завирувало в прекрасним рухомім калейдоскопі кольорів, серед яких вирізнялися усміхнені обличчя танцюристів. На сцені появилися хлопці і „Веснянка" офіційно започаткувала великий концерт, як вияв і вислід частинної праці ОДУМ-у. Праця керівника цього танцювального ансамблю Миколи Балдецького увінчалася надзвичайним успіхом. Це мабуть найкращий ансамбль своєю якістю виконання і кількістю учасників який існує поза межами України.

Ціла програма концерту перепліталася інструментальними, вокально-інструментальними і танцювальними виступами. Точки напереміну заповідали молоді одумівці під проводом головного конферансьє Л. Ліщини. Оригінальними акордами ансамбль бандуристів з Міннеаполісу, під керівництвом В. Вовка, привітав присутніх музичним „Добрий вечір". Ця група у прекрасному оформленні виконала кілька інструментальних і вокально-інструментальних точок, як „Орлиця", „У сусіда хата біла", „Гей на горі", „Запорізький марш". Хай, що хто не говорить, але українська народна пісня на струнах бандури це — шедевр.

Недавно відновлена діяльність філії ОДУМ-у в Клівленді, ЗСА, вже здобула успіхи. Група молодих одумівців і одумівок успішно виконали два народні танки — „Гонивітер" і „Козачок". На концерті був помітний вияв змагання — канадців з американцями.

На сцені з'явилася група юних бандуристів під керівництвом Остапа Казанівського з Сейнт Кетринс, Канада, яка з повністю енергії і вмілістю виконала кілька композицій, а пізніше, в другій частині концерту, разом з хором виконала вокально-інструментальну річ „Прощай...".

В кінці першої і на початку другої частини програми, публіка чарувалася красою „Фіялок" — одумівського вокального ансамблю з Детройту, ЗСА. Здавалося, неначе природа краса фіялок переливалася з чудесними мелодіями „Казки", „Мавки" і непомітно — завороженою розливалася ароматом пахощів краси по залі. Їх „Ма-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреса — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Маніфестація подвійного салюту

Деякі наші громади, зокрема Філядельфія, Детройт, Янгставн та ряд інших, самі, або разом з іншими групами вже почали відповідними імпрезами відзначувати 200-річчя Американської Незалежности. Проте, більша і вже на крайову мірку така перша імпреза відбудеться в Ню Йорку, осідку Об'єднаних Націй та світовій метрополії, вже за неповних два тижні, в неділю 21-го вересня. На той день місцевий Об'єднаний Комітет Американсько-Українських Організацій — Відділ УККА — заповів Всеукраїнську Національну Маніфестацію, яку спонзорують централя УККА та Український Крайовий Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення. Перша частина цієї Маніфестації — це наш український салют Америці у 200-річчя її незалежности, а друга частина — такий же сердечний наш салют нескореній Українській Жінці на Батьківщині у проголошений Президією Світового Конгресу Вільних Українців її День з нагоди Міжнародного Року Жінки.

Програму цієї великої маніфестації подвійного салюту дбайливо приготовляє Комітет, організуючи й ангажуючи виконавців програми. Але в такій імпрезі найголовніше — масова участь народу. І це вже завдання та відповідальність кожного громадянина. Від кожного бо з нас залежатиме, чи цей наш подвійний салют буде такий могутній, що його почують у Вашінгтоні й у Києві. Від кожного з нас, жителів нюйоркської метрополії та довколишніх місцевостей, і від нашої масової участи у заповідженій маніфестації 21-го вересня залежатимуть у великій мірі також наші інші імпрези з нагоди 200-річчя Американської Незалежности. Старинні вже казали, що „слова навчають, приклади поривають". Добрий приклад найбільш масової нашої участи у маніфестації подвійного салюту в Ню Йорку 21-го вересня може надати тону та заважити на маштабах дальших подібних імпрез.

Докладімо всіх старань і зусиль, щоб та маніфестація була гідним і достойним салютом Америці і Українській Жінці, бо тоді вона буде рівночасно і салютом української свідомості, зорганізованости й відповідальности!

Злочинство треба поборювати

Завдяки швидкій реакції члена Таємної Служби, яка має за завдання охороняти найвищих урядовців ЗСА та їхні родини, президент Джералд Форд минулої п'ятниці, 5-го серпня, був врятований від атентату, коли Линетт Елис Фромм, прихильниця Чарлса Менсона, засудженого разом з іншими трьома особами за вбиття сімох осіб в 1969 році, спрямувала на Президента пістолет і з віддалі двох стіп готувалася стрілити в нього. Президент Форд мав щастя, що його охоронник вчасно вихопив пістолета з руки Линетт Фромм і повалив її на землю. Такого щастя не мали президент Джон Ф. Кеннеді, сенатор Роберт Ф. Кеннеді й негритянський лідер Мартин Лютер Кінг, які протягом останніх кільканадцяти років згинули в атентатах, поповнених пальною зброєю, ані не мав такого щастя алябамський губернатор Джордж Воллес, який тепер частинно спаралізований в наслідок замаху на його життя, також поповненого пальною зброєю.

Спроба атентату на президента Форда тепер і вбивство чи поранення згаданих американських політичних чи суспільних діячів колись, ще раз доказують, що Конгрес ЗСА та стейтові легіслятури повинні якнайшвидше схвалити закони, які встановили б строгу урядову контролю над продукцією та продажем будь - якої зброї. Самозрозуміло, що ніякі заходи не можуть запобігти всім злочинам, поповненим кримінальними чи психічнохворими особами, але незаперечним є також факт, що якщо б злочинці чи умовохворі не мали змоги легко набути зброю, то кількість злочинів, включно з атентатами чи вбивствами, дуже зменшилася б. Тим часом в Америці тепер дуже легко будь - кому купити зброю, хоча існує федеральний закон, який нібито має на меті контролювати продаж пальної зброї. Однак, цей закон має такі великі недоліки, що його можна вважати майже неефектовним.

Безнастанний зріст злочинів, поповнених з допомогою пальної зброї, а зокрема вбивства політичних і суспільних діячів, як також недавній невдалий замах на життя президента Форда, повинні переконати членів Конгресу та стейтові легіслятури, щоб виконали бажання подавляючої більшости населення і встановили гострішу урядову контролю над продукцією та продажем будь - якої зброї, як також встановили гостріші кари за посідання нелегальної зброї. Гостріша урядова Контроля і гостріші кари поважно причинилися б до зменшення злочинности в ЗСА.

Таким злочинам сприяє також загальний „культ насильства" в американській літературі, фільмах, телебаченні тощо. Та це вже інша тема.

Совєти заперечують гуманітарні постанови Гельсінської Декларації

Москва. — Борис Спаський, колишній чемпіон світу гри в шахи, закинув совєтським властям, що вони нарушують гуманітарні постанови Европейської Декларації, підписаної в Гельсінках 35-ма державами, бо хочуть перешкодити йому одружитися з французькою громадянкою, Марією Щербачевою. Спаський, який розвівся із своєю першою жінкою, твердить, що совєтські власті не хочуть дозволити йому побратися із Щербачевою перед 11-им листопадом, а в той самий час вимагають, щоб вона залишила СССР перед кінцем вересня. Щербачева є секретаркою у французькій торговельній місії. Шахматист Спаський покликається на гу постанову Европейської Декларації, яка заявляє, що уряди, на підставі гуманітарности, позитивно розглядатимуть клопотання осіб, які хочуть одержати візи на виїзд або на приїзд до країни з метою одружитися з громадянином чи громадянкою іншої держави.

Ярослав Савка

СПРАВА НЕ ТІЛЬКИ ПРИВАТНА

До „Енциклопедії Британіки" українці рішуче не мають щастя. Доказом цього конфлікти, які повторюються щодеякий час між українськими покупцями тієї енциклопедії та її видавцями. Ще досить свіжий в пам'яті українського загалу конфлікт з 1973 чи 1974 р. між проф. М. Мельником і „Британікою", конфлікт, який відбився свого часу помітною луною на сторінках „Свободи". Професор М. Мельник, як відомо, звернув „Британіці" закуплений комплект енциклопедії, мотивуючи свій крок тим, що подані нею тенденційні інформації про Україну й український народ ображають його національні почування, а крім того ці інформації не відповідають загальноприйнятим стандартам наукової об'єктивности.

Виступ проф. Мельника проти „Британіки" був успішний, — як і можна було сподіватися, — лише в межах принципів, що нормують торговельні трансакції між покупцем і продавцем товару. Зміст самої інформації „Британіки" про Україну залишився в принципі без змін, тобто з виразним протиукраїнським наставленням. Так, отже, проф. Мельник повернув „Британіці" закуплений комплект енциклопедії, а „Британіка" повернула йому гроші, і все скінчилося „геппі ендом".

Цей прецедент, однак, для „Британіки" не став „взором до наслідування" у випадку інших українських покупців, невдоволених, як і проф. Мельник, її протиукраїнським змістом. Такий випадок трапився п. Іванові Липці з Лонг Айленду і став поштовхом для написання цієї статті, подуманої не тільки як певної форми оборони приватного інтересу пана Липки, — що не мусіло б в якийсь особливий спосіб цікавити українську громаду, — а як рішучої оборони українського національного інтересу, котрим „Британіка", на жаль, маніпулює в недопустимий спосіб і завжди на догоду відвічним ворогам України.

Перебіг конфлікту Івана Липки з „Британікою" виглядав приблизно так: Продавець, який займається кольпортажем „Британіки", запропонував п. Липці купно енциклопедії. Липка, знаючи, що „Е. Британіка", видана в 1971 році, (зокрема том 22, де є інформація про Україну), є, назагал, об'єктивна, бо крім джерел з праць чужинецьких авторів про Україну спирається на працях українських учених (І. Мірчук, М. Грушевський, Ілько Борщак, І. С. Решетар та інших), вирішив пропонований йому комплект енциклопедії купити, заздалегідь радіючи перспективою гарного і корисного набутку для своєї бібліотеки.

Радість тривала, однак, недовго. Коли п. Липка перевірив у енциклопедії зміст інформацій про Україну, то ствердив, що цей зміст є прямим запереченням змісту, опублікованого „Британікою" в її ж власнім виданні за 1971 рік!

Найновіше видання „Е. Британіки", яке п. Липка купив, рекламоване тим видавництвом, як майже восьме чудо світу, виявилося щодо інформацій про Україну й насправді „чудом", але, так сказати б, своєрідним чудом — „чудом над Гудсоном". Справа в тому, що вчені редактори „Е. Британіки" ні сіло - ні впало, вирішили цілковито зігнорувати інформації українських і чужинецьких учених про Україну, поданих у виданні „Британіки" за 1971 рік, просто живцем переписавши інформацію про Україну з... Української Радянської Енциклопедії! (Щ о правда, свій знаменито переписаний з УРЕ елаборат позбавили будь - яких приписок про використані джерела на цю тему).

Іван Липка після цього з тим більшою увагою почав переглядати зміст інформацій „Британіки" про Україну. І що ж він там завважив? Завважив, що у гасловій частині „Британіки" надаремно було б шукати таких відомих українських прізвищ, як Шептицький, Скоропадський, Шевченко, Франко, Липинський, Бандера, Шухевич, Сліпий і т. д. Гасло „Петлюра", однак, є. Такий спосіб інформації, мабуть, не можна не назвати навмисною дезінформацією, бо, коли, напр., перший - ліпший читач, який ніколи не чув про Україну та її історію, або чув дуже мало, і натрапив десь на прізвище, скажім, Скоропадського чи Франка, то це прізвище він напевно буде шукати в гасловій частині енциклопедії, а не в предметовій частині енциклопедії про Україну, бо звідки ж він мав би знати, що Скоропадський чи Франко були українцями?! В такий ось спосіб „інформує" „Британіка" світ про Україну, чого, між іншими, здається, не робить з іншими народами, з поляками, москалями тощо.

Маючи все це на увазі, п. Липка повідомив „Британіку", що повертає їй закуплений ним комплект енциклопедії і домагається звороту вплаченого завдатку. Не може бути найменшого сумніву, що крок п. Липки повністю оправданий, а погрозу видавництва „Британіки", що подасть його за це до суду, треба вважати за спробу майже шантажу, кожному бо в Америці вільно повернути куплений товар, якщо той товар покупцеві не відповідає з тих чи інших причин, а вже напевно тоді, коли той товар, — в даному випадку „Е. Британіка", — продається (на відміну від видання 1971 р.) з

(Закінчення на стор. 3-ій)

Микола Бараболяк

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І ЙОГО ПОЛІТИЧНА ВАГА

Дискутуємо часто проблему суверенітету, але ледве чи здаємо собі вповні справу з політичних імплікацій того концепту, та яка його політична вартість нині. Україна не є, на жаль, суверенною державою, ми всі прагнемо того суверенітету для неї, і тому у нас таке набожне величання цього концепту.

Сам концепт є нині під дуже сильною атакою тих, що вважають, що той концепт є на перешкоді зорганізувати між народну спільноту на принципах справедливости і рівности усіх народів, із виключенням колоніялізму у якійнебудь формі. Зокрема є цей концепт під дуже сильним обстрілом слабих і поневолених народів, бо, на жаль, концепт суверенітету діє нині в користь сильних і „маючих" народів із шкодою для „слабих" і поневолених.

Тому не від речі буде проаналізувати коротко політичну сторінку цього концепту: спочатку цей принцип діяв у користь слабших народів і хоронив від зазіхань сильних. Народився той концепт ще за часів батька міжнародного права Гроціюса, на спочатку XVII ст. Концепт той допомагав слабим народам утримати свою незалежність від тих народів, що хотіли у XVIII і XIX ст.ст. верховодити світом. Ідея суверенітету була в тому часі дуже допоміжна, щоб зреалізувати національні аспірації народів до соціяльної, економічної і політичної незалежности. Концепт суверенітету був побудований на принципі невизнавання ніякого вищого права понад суверенітет держави, щоб сильніші не могли накидати нічого слабшим.

Як спочатку принцип цей не суперечив ідеям міжнародного права, бо допомагав слабшим оборонити себе від сильніших народів, так згодом принцип суверенітету став у конфлікт з основами міжнародного права, бо обмежував поле діяння міжнародного права. Могутні держави викручувались від підпорядкування принципам міжнародного права, заслонюючись своїм суверенітетом, мовляв, суверенна держава має право діяти по своїй волі, йти з війною проти других народів, загарбувати чужі території, коли ту війну виграла, як теж трактувати своїх громадян по своїй волі. Принцип суверенітету допомагав сильним державам колонізувати, економічно експлуатувати, денаціоналізувати, находячи все в концепті суверенітету правний викрут.

Після Першої світової війни були намагання збоку Ліги Націй, а після Другої — збоку Об'єднаних Націй вкоротити сваволю сильних, які під плащиком суверенітету переслідували і нищили других, але як досі, не дуже успішно. Основою тієї концепції є, що одна держава не має права встрявати у „внутрішні" справи другої. На таку інтерпретацію суверенітету сильними державами почалася останніми часами сильна атака збоку „слабих" народів. Підноситься вагу міжнародної справедливости. Висовується домагання побудувати відносини між народами на принципах рівности, взаємної пошани і толеранції, пошанування людських прав і людської гідности, виключивши всякі елементи супремації, а концепт суверенітету є нині перешкодою, щоб могло наладнатись співжиття народів на таких принципах. Основні права одиниць і народів топчуться під покровом суверенних прав держав. Сила суверенітету обернулася в суверенітет насилля. Щоб рятуватись від цього, намагаються народи і одиниці покликатись на Хартію, чи Декларацію Людських Прав, але то мало помагає.

„Невтрявання у внутрішні справи"

Суверенні права держави є нині правною підставою для виправдання найкричущіших безправств і в межах держав, і в міжнародних стосунках. Згадати б тільки масакри вірменів у Отоманській імперії, масакри жидів, сталінські масакри. Світ обурювався, але на тому і кінчалось. Що робить держава на її території — це її діло, і нікому в це не встрявати, хіба іти війною на неї. Хоч так у пакті Ліги Націй, як і в Хартії Об'єднаних Націй були і є клявзулі про „гідність і вартість людської істоти", „особисті свободи", „рівність", то все ж окремим державам залишено свободу прийняти або відкинути ці стандарти міжнародного співжиття, а перевагу дається постановам хартії ОН, що „та організація є сперта на принципі суверенної рівности її членів (ст. 2 (1)), та, що „ніяка постанова цієї хартії не буде уповноваженням ОН інтервеніювати в справах, які є засадничо в межах домашньої юрисдикції держави, і не вимагатиме піддати такі справи під розгляд відповідно до постанов хартії" (ст. 2(7)).

Щоб забезпечити сякутаку справедливість для „слабих" народів у світі, треба, отже, розтрощити той старий концепт суверенітету. І тому концепт суверенітету опинився нині під таким сильним обстрілом.

Гльобальний характер міжнародних стосунків робить обмеження суверенітету держав конечним не тільки тому, щоб унеможливити використовування слабших народів сильнішими. З уваги на посилення нуклеарних зброєнь, вибуховий приріст населення світу, занечищування довкілля й атмосфери, революцію в засобах комунікацій, концентрацію безмежних багатств у руках одних народів і голод серед других, — проблема обмеження концепції суверенітету стає неминучою необхідністю. Інакше, коли держави будуть кожна еґоїстично боронити свої „права" — світ знищить сам себе.

Найважливішою є, одначе, проблема миру. А його передумовою є усунення того, що дає змогу одним народам верховодити над другими. Це може статися тільки тоді, коли сильні народи перестануть використовувати слабших, ховатись за параваном суверенітету та коли буде прийнято у міжнародних стосунках, що одна держава не може бути байдужа до того, що діється у другій, бо мир у світі є неподільний, і існування однієї є співзалежне з внутрішніми умовами в другій державі. Як кожний сусід є глибоко зацікавлений у тому, щоб його сусід не мальтретував своєї жінки і дітей, не тримав у хаті вибухових речовин і не уживав отруйних хемікалій у своєму городі, не наражував на небезпеку навіть членів своєї родини, так кожна держава має легітимний інтерес у внутрішніх умовах і поведінці влади в другій державі. Будування залізних заслон й інших подібних не допоможе вдержати принципу суверенітету, що має нині цілковито негативну конотацію. Ідея суверенітету допомагає нині піддержувати імперіялізм і неоколоніялізм деяких великодержав, що не хочуть зрезиґнувати зі своїх панівних позицій і дозволити на заламання принципу „невтручання" у їх „внутрішні" справи.

Сумно це потвердити, але політика ЗСА йде по тій лінії. Не бажаючи, щоб інші держави могли забирати голос на міжнародному форумі в справах американської внутрішньої політики, уряд ЗСА є дуже обережний, щоб не дати нагоди бути обвинуваченим у втручанні у внутрішні справи інших держав. Якщо йдеться про можливість розсуду міжнародних конфліктів Міжнародним Судом Справедливости в Гаазі, т. зв. „Коналі амендмент" виключає практично можливість, що ЗСА могли б були бути покликані перед форумом того суду, бо поправка виймає з-під міжнародної юрисдикції всі справи, які на розсуд американської сторони є „внутрішнього" характеру. Що тоді дивуватись СССР, що він теж не погоджується на розгляд таких же питань міжнародними органами. Все це діється під покровом концепту „суверенітету", що, як кажемо, колись допомагав слабшим устоятись проти сильніших, нині дає сильнішим правну підставу використовувати слабших.

Куди йде розвиток подій?

Нуклеарна загроза, гльобальний характер економіки, проблеми занечищення

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ „НОВЕ СЕЛО", НІ „НОВА ВЄСЬ", А „НОВА ВЕСЬ"!

УПБ у Римі, за „Словом повшехним" (Польща) від 4-го червня 1975 р., повідомило, що „вночі з неділі на понеділок (дата? може з 1-го на друге червня 1975 р? — С. Г.) згорів парохіяльний костел в Новім Селі Криницького деканату, Тарновської дієцезії". (Свобода, ч. 147 з 8-го серпня та інші українські часописи).

Тому що загадково згоріла українська лемківська церква, архітектурна пам'ятка з іконами XVII і XVIII ст., як сусід з Лабови, — так кажут лемки, — а не з Лабової, хочу цей комунікат доповнити. Мені дивно, що цього не зробило УПБ, бо в Римі напевно є т. зв. шематизми Перемиської Епархії й Лемківської Апостольської Адміністратури, де є дуже точні дані про всі парафії. Це вже є наша історія, і тому мусимо бути дуже точні та тим помагати нашим майбутнім історикам.

Мої інформації відносяться до часів перед ліквідацією Української Католицької Церкви, чи точніше, перед виселенням лемків до СССР та на „зємє одзискане", бо на Лемківщині були католицькі і православні парафії, які по переселенні перестали існувати.

В комунікаті іде мова про село „Нова Весь", а не про „Нове Село" певно зукраїнізована УПБ „Нова Вєсь", як було подано в „Слові повшехним". Даремно будемо шукати на карті західньої Лемківщини місцевість „Нове Село", бо лемки дуже консервативні і тому уживали назву „весь", „страна" (питали: з яких ви „стран", а не околиць). Наслідком цієї консервативности до 1946 року польсько - українська етнографічна лінія по обох боках західніх Карпат в Галичині і на Пряшівщині підходила аж під самі Татри, коли на Півночі вона пересунулася майже на сам лівий берег Сяну і західнього Буга. В тому часі Нова Весь (повіт Новий Санч, воєвідства Краків) належала до Мушинського деканату Перемиської (чи точніше Перемиськоі, Саніцької і Самбірської) епархії. Від 1934 року, коли на вимогу польського Уряду з епархії вилучили лемківські деканати й створили Лемківську Апостольську Адміністратуру в Сяноці, Мушинський деканат, який був пограничним на польсько - українських окраїнах, прилучили да Адміністратури.

Заки в наших часописах появилася вістка про пожежу церкви, з Лемківщини повернулися лемки - туристи й привезли останні знімки спаленої церкви.

С. Гела

Торонто

Іванна Савицька

ОЧИМА ПАЛОМНИЦІ

(Репортаж)

(1)

Вагони нашого поїзду стукнули раз і стукнули другий, і група прочан (біля двадцяти душ), відорвавшись від решти паломників, погналa вночі в напрямі Амстердаму.

Ми виглядали точнісінько так, як воєнні недобитки після важкої несподіваної баталії, зустрівшись віч-на-віч з непередбаченими труднощами, в Римі, розбившись на менші групи, ми покидали Европу, їдучи здебільша ночами, щоб заощадити на готелях, і хоч втома мучила всіх, нас єднала якась незбагнута енерґія, якась невидима сила і бажання за всяку ціну не піддатись, видержати по-геройськи до кінця і справді „по-паломничому" сприймати нові і нові несподіванки...

Амстердамська залізнична станція привітала нас темрявою беззоряної ночі, брудом закурених приміщень, в яких не було ні лавок, ні крісел, нічого.

Зграя обдертих босяків, підпитих і сточених наркотиками, обступила на станції нашу прочанську громаду. Годі було вгадати, чого пильнувати більше: валіз, торбин і плащів, чи жінок і дітей. Мужчин було мало і ми, збившись у нерозривне коло, боронили прочанського майна від волоцюг, що зібравшись у відстані кількох кроків, здавалося, обмірковували стратегію атаки.

Поліції на станції не було. Д-р Синиця метнувся за якимсь поліцаєм і скоро повернувся з нічим. В станиці йому байдуже сказали, що вже пізно і всі дижурні розділені за призначенням.

Надиво босяцтво саме кудись розбрелося, і ми стали думати: а що далі. Годі ще й тепер роз'яснити плутанину з поворотними квитками. Група ніби одна, а дати повороту різні і різні дороги додому, бо той дім і в Чікаго, і в Клівленді, і в Торонто, ба навіть в Маямі, на Флориді.

Група, що летить до Чікаго, мусить чекати в Амстердамі аж два дні. Нашій шістці треба думати самим за себе, і я не спам'яталась навіть, як мої милі пані обрали мене командантом дальшої нашої маршрути. Я навіть не встигла ввести в дію прийняту у виборах передвиборчу кампанію. Станційні буфети були закриті, не було почастунку виборчою ковбасою, а їсти дуже хотілося, пити хотілося, гульденів в кишені не було, не було ні їжі ні пиття.

Бувають у війську різні - прерізні ранги. Генерали, сотники, десятники. Мені припала рідкісна ранга „п'ятника" і я блиснула відразу „геніяльним" прямо зарядженням: відділяємо наші валізи від решти клунків, кличемо таксі і їдемо опівночі на летовище.

Летовище в Амстердамі чисте, просторе, освітлене. Воно вночі порожнє, пасажирів мов вимело, зате немає босяцтва, тихо, безпечно. Мов сарана, ми кинулись всі до автоматів, бо там, за скляними віконцями виблискували, принаджували кока-кола і кава, і морозиво. Червоніли за скельцями яблука, пахла шинка. Гульденів у нас не було, та ми вдаємось до хитрощів. Комусь пощастило вкинути успішно ліри і ми гасимо спрагу чужою, мало별артісною тут валютою. Не дуже воно й по-прочанськи. Прости, Боже, гріха.

Велетенський на стіні годинник показує сухими руками - вказівками другу годину ночі. „Вояцтво" пробує спати. Пані Ольга, загорнувшись своєю „пепета" пелериною, прилягла на якійсь лавці, дехто покивує головою значить вже спить. Маруся, мій асистент, не спить, тільки журиться, журиться на запас...

Мінута за мінутою проходять дуже поволі. Робітники нічної зміни кінчають уже прибирати. Мені, командирові, ніяк не лицює спати. Я борюся, змагаюся зі сном, а далі підхожу до вікна, де із-за хмарки блідо - рожевою загравою поволі, дуже поволі, приходить до нас світанок.

Літак в напрямі Монтреалю летить шість з половиною годин. Нас годують сніданком і фільмом і ще там чимсь, та я не в силі сприймати програми дня. Неспані ночі, хвилювання і втома мають магічну дію. Я чую, що сили кудись мені зникають, спливають краплями, мов роса по вогкій стеблині, руки стають безвладними, ноги тремтять, і я, закривши лице, клонюсь на порожнє крісло. „Командир" захворів! Який сором і яка неприємність! Рештками сил виходжу в Монтреалі до контролі. Хтось несе мені плащ, Маруся двигає торбинку. Після контролі — у літак і знову вниз, бо в літаку підкладена бомба.

Якісь неспокійні телефони, якісь верескливі гучномовці, знову контроля, знову відкладений лет, аж врешті-решт летимо до Торонта, втративши наші резервовані місця на дальшу поворотну дорогу.

В Торонті зо мною погано: шпиталь, чи готель? Треба скоро рішатись. Христина і Маруся лишаються зі мною, і „Голідей Інн" за сорок шість долярів на добу дає нам вигідне пристановище. Я кладуся — падаю на ліжко, гей би в трансі гіпнози, ще довго-довго кружляю у повітрі каруселею вгору і вниз, — точнісінько так, як в Угнові на славних колишніх ярмарках, — а потім лечу стрімголов у провалля в цупкі обійми небуття...

Голосник на летовищі в Торонті проказує виразно моє прізвище, і я опівночі схоплююсь з твердого сну. О, милий Боже! Літак до Лондону відлітає за п'ятнадцять хвилин, а тут ні прочан, ні квитків, нічого. Так воно було три тижні тому пропам'ятної суботи, двадцять сьомого червня. Я б'юся, мов постреляна птаха, з трудом шукаю у натовпі знайомих мені облич, вовтужуся з валізками, і врешті за десять хвилин до відлету літака технічний провідник нашої „тури" кличе мене голосником. Ніяких вияснень, ніяких перепросин. Нас шість задиханих, схвильованих жінок нарешті з квитками в руках, — решта паломників полетіла окремо, — збірка в лондонському готелі Пента, це все. Перше технічне недотягнення, як же маленьке в порівнянні з іншими!

(Продовження буде)

ПОНАД 1,500 ОСІБ ВЗЯЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

розбудови УНСоюзу, здобуваючи по 10, 25 і більше членів. Золоті відзнаки одержали пані Ольга Осередчук і Анна Гнатюк та пп.: Йосиф Анна Гнатюк та пп. Петро Головачук, Михайло Фединишин і Ярослав Леськів. Срібні відзнаки одержали пані Галина Гаврилюк, Дарія Оріховська, Стелла Расн і Олександра Яворська та пп.: И. Ярема, Михайло Захарко, Михайло Отрок, Мирослав Демчук і Іван Блиха. З черги пані Ольга Осередчук перевела виграшу експонатів, а обласний організатор Василь Оріховський подав до відома імена і прізвища 25 дітей, для яких УНС з нагоди цього Свята уфундував однорічне безплатне забезпечення. Для охочих до танців, почавши від години 5-ої до пізної ночі, приграв ала оркестра „Вишивки" Б. Хомута.

Організацію цього успішного Дня УНСоюзу займався Діловий Комітет, до якого входили: голова — Степан Островський, заступники — Юліян Баранюк, Михайло Фединишин і Іван Хомко, секретар — п-і Галина Гаврилюк з округи Джерзі Сіті, пресовий референт Михайло Жук, з Округи Джерзі Сіті, фінансові референти — пані Стефанія Стеців і Ольга Осередчук та Ярослав Леськів з Округи Нюарку. Членами Управи були: Володимир Шпирка, мґр Омелян Грубський, Мирослав Демчук з Округи Перт Амбой та Іван Блиха і Петро Головачук з Округи Пассейк.

Совєти випробовують на людях отруйний газ — каже нова емігрантка з СССР

Ню Йорк. — Щоденник „Дейлі Нюз" з 7-го вересня ц.р. опублікував свідчення Люби Маркіш, нової емігрантки з СССР, яка після вломду до її приміщення, правдоподібно совєтських агентів, і викрадення численних манускриптів і документів, розповіла кореспондентові тієї газети незвичайну історію про те, що совєтські вчені випробовують отруйні гази на людях. У викраденому манускрипті були подані прізвища совєтських дослідників, які експерементували, а може й досі це роблять, з живими людьми. Люба Маркіш говорить це на підставі власного досвіду, бо вона була перед виїздом з СССР однією з таких жертв експерименту. Велика доза отруйного газу дісталася до її організму в часі аналізи, яку вона, як лаборантка, переводила в одному з московських університетів в 1968 р. Спочатку вона думала, що це припадок, але коли стрінула іншого студента, якого отруєно в таких самих обставинах, вона прийшла до висновку, що стала „експериментальною морською свинкою" в руках совєтських вчених. В часі перебування у шпиталі, після ушкодження отруйним газом „мене не лікували, а тільки військові лікарі приходили перевіряти реакцію організму" — заявила Люба Маркіш. На слідуючий рік, коли стан її здоров'я значно погіршився і вона стала 70-процентовим інвалідом, пані Маркіш стрінула у цьому ж шпиталі слідуючу жертву експерименту.

В 1973 р. Люба Маркіш зі своїм чоловіком виїхала спочатку до Ізраїлю, а пізніше переїхала до ЗСА. В часі свого побуту в Клівленді її постійно турбували телефонами невідомі особи, які російською мовою вимагали від неї, щоб перестала говорити і писати про свій випадок у Москві. Одного разу невідомі люди навіть підійшли були на вулиці до неї і заявили: „Перестань писати, бо інакше уб'ємо тебе". Пані Люба Маркіш має копії вкрадених манускриптів, але деякі документи вже не можна буде заступити.

СПРАВА НЕ ТІЛЬКИ ПРИВАТНА

(Продовження зі стор. 2-ої)

тенденційно протиукраїнським змістом.

Як остаточно закінчиться ця справа перед судом (якщо „Британіка" здійснить свою погрозу супроти п. Липки) невідомо, але вже в цій стадії, в якій вона заіснувала тепер, треба спір Липка - „Британіка" розглядати не як чисто приватну справу, але як справу всього українського загалу, над національними почуваннями якого „Британіка" дозволяє собі глумитися так, як і в індивідуальному випадку, над національними почуваннями п. Липки.

Українська громадська думка повинна цей виступ „Британіки" (видання найновішого випуску „Е. Б." 2) і спробу змушування українського покупця погрозою суду затримати в себе куплену „Е. Б." з пофальшованими інформаціями про Україну рішуче осудити. Перший голос тут за Центром Українських Студій при Гарвардському Університеті, де є на це відповідно під науковим оглядом кваліфіковані сили, а також за іншими українськими науковими установами (УВАН, НТШ, УВУ). Також УККА, як речник всього зорганізованого українства на терені ЗСА, повинен подати свій протест. Слід мати при тому на увазі, що „Британіка" як престижеве наукове видання, розходиться по всіх закутинах світу, а тому тим більша потреба дбати про те, щоб її інформації про Україну були правильні.

Нашу мовчанку і пасивність у справі конфлікту Липка - „Британіка" вона („Британіка") може, — і слушно!, — інтерпретувати, як згоду на те, що вона про нас неправдивого написала у своєму найновішому виданні! Пам'ятаймо також, що нас, українців, наші вороги нераз безпощадно били (і будуть бити) за нашу вайлуватість і неповоротність в обороні своєї правди.

Коли нас б'ють, то пора вже нарешті навчитися і нам відбиватися. Якщо це комусь не ясне, то візьмім собі приклад з жидів і пригляньмося до того, як вони вміють стати оборонною лавою, коли хтось відважиться їх зачепити! І тому жиди мають свою державу, а ми — не маємо...

Чи в світлі цього, що сказано тут, справа Івана Липки є тільки його приватною справою?

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ І ЙОГО ПОЛІТИЧНА ВАГА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і тому подібні, примушують держави поступово резигнувати з окремих імунітетів і привілеїв суверенітету, співпрацювати і йти на уступки.

Німеччина і Франція колись готові були битися до останнього вояка в обороні принципу своїх „суверенітетів". Нині в рамах Европейської Економічної Спільноти разом із іншими державами поступово резигнують із виключних прав тієї концепції і співпрацюють та є глибоко зацікавлені у взаємному добробуті і приязних відношеннях на базі толеранції і рівности. Західньо - европейська федерація рівних партнерів видимо народжується. Вони переконуються, що виключність суверенітету їм нічого крім знищення не приносила. Федералізм, як форма міжнародного спілкування — зарисовується щораз то виразніше. Концепт суверенітету зводиться — як дегресивна інституція.

Яке наше наставлення до тієї концепції?

Ми хочемо суверенної України, бо вважаємо, що тільки в такій державі народ може найти свою правду. Коли б ми могли стати членом якоїсь федерації, напр., Східньо - европейської, у співпраці з Польщею, Чехо-Словаччиною і іншими слов'янськими державами, то те могло б бути здійснене тільки з волі народу, в інтересі народу, і воно не може бути нам накинене. Та заки це здійсниться, нам треба атакувати принцип суверенітету, як перестарілий, незгідний із основними принципами співжиття народів, як такий, що допомагає нині нашим ворогам нас експлуатувати і нищити, заперечуючи нам під заслоною суверенітету основні права, навіть порушуючи власну конституцію.

Принцип суверенітету, як такий, діє нині на нашу шкоду.

З волі Всевишнього, прийнявши Найсвятіші Тайни, дня 4 серпня 1975 р., ненадійно закрив навіки свої очі наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і БАТЬКО, колишній вояк 1-ої Української Дивізії УНА

бл. п.
НЕСТОР ГОРОДИСЬКИЙ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО СМЕРТИ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
в катедрі св. о. НИКОЛАЯ в ЧІКАГО, Ілл. — 12-го ВЕРЕСНЯ, о год. 7-ій рано, а в церкві св. ЙОСАФАТА в БЕТЛЕГЕМ, Па. о год. 8-ій рано
та в церкві св. ЙОСИФА в ЧІКАГО, 11-го ВЕРЕСНЯ, о год. 8-ій рано.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:
дружина ІВАННА
і сини ІВАН і НЕСТОР

При цій нагоді щиро дякуємо о. прел. Петрові Леськові і о. шамб. Ярославові Свищукові за відслуження похоронних відправ. Рідним, Приятелям, Друзям-Пластунам і Знайомим за співчуття, участь у похоронних відправах і похоронах та за складені щедрі пожертви (в сумі 905.00 дол.) в пам'ять Покійного.

Гроші передано на Служби Божі, віднову катедри св. Отця Николая, виховання священиків, Апостолят Ім. Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, НТШ та інші цілі.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впрен. о. Петро Огірко, Вельмидостойний Член ФКУ, відправить Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 12 вересня 1975 р., о год. 8-ій рано, в УКЦеркві Успення Пресвятої Богородиці, у Колчестері, Конн. за БЛ. П.:

ЮРІЯ ЯНІВА
ВАСИЛЯ ГУСАРА
РОМАНА ГОРОНА
ПЕТРА КУЛИНЯКА
ІВАНА ГОЛУБОВИЧА
д-ра КОНСТАНТИНА МАТВІЄНКА
ВОЛОДИМИРА ГОРОНОВИЧА
СОФІЮ РАСТАВЕЦЬКУ
ВОЛОДИМИРА ЮРКІВА
ГАВРИЛА ПАРИЮКА

Всіх Вп. Членів ФКУ: Представників, Меценатів, Добродіїв і Фундаторів просимо про молитви за померлих наших друзів. Де б Ви не були, помоліться в часі Заупокійного Богослуження, щоб поєднатись з нами в поході молитов за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять померлим Членам ФКУ.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Наступне Заупокійне Богослуження за померлих Членів ФКУ відправить Впрен. о. П. Огірко в п'ятницю, 10-го жовтня 1975 р.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
з безмежним жалем і смутком повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що 13 вересня 1973 року, по довгій і важкій недузі упокоївся в Господі, в Рочестері, Н. Й. мій Одинокий і Найдорожчий БРАТ

бл. п.
ІЛЯРІОН ОСЕЦЬКИЙ

уроджений в місті Стрий, Західня Україна, санітарний поручник УГА, член Окружної Команди УВО, член перших пластових гуртків, член ООЧСУ.

В суботу, 13 вересня 1975 р.
о год. 9-ій
відправиться
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в ЦЕРКВІ БОГОЯВЛЕННЯ, РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Замість квітів на могилу, передаю на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді 40.00 (сорок) долярів.

ОЛЬГА ОСЕЦЬКА — сестра
7 Princeton St., Rochester, N.Y. 14605

ПОДЯКА

25-го серпня 1975 р. з волі Всевишнього відійшов у Вічність сотник Армії УНР

бл. п. митрофорний протоєрей о. СЕМЕН ІВАЩЕНКО

Похорон відбувся 29-го серпня 1975 р. на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо отцеві протоєреєві Федорові Коваленкові, який давав синівську моральну підтримку хворому о. Семенові, за всі щирі молитви під час похоронних відправ, за глибоко-змістовні проповіді, які давали нам силу переносити наше горе, за те, що відпровадив о. Семена в останню дорогу вічного спочинку.

Дякуємо мит. прот. о. Степанові Ганкевичеві за участь в Панахиді.

Отцеві Левові Островському за вислови співчуття і прощальне слово в церкві св. Трійці.

Отцям в Бавнд Бруку, мит. прот. о. Фалькові за надгробну проповідь, а також о. прот. М. Землянченкові і прот. Євгенові Новицькому за участь в похороні.

Церковним хорам, диригентам: п. проф. Паливоді, п. Богуславському і голові церковного хору Св. Тройці пані Заверусі, кожному співакові зокрема, які в робочий день прийшли, щоб своїми співами зробити похоронні відправи торжественними.

Докторові Іванові Мойсеєнкові за багатолітню лікарську опіку в дома і лікарні, який до останнього віддиху життя старався полегшити муку хворого о. Семена. Молимось, щоб Всевишній Господь наділив усіма благами цю високошляхетну і добру людину, д-ра Мойсієнка і Його родину.

Організації бувших Вояків Українців — Відділ Клівленд, які прийшли з прапором віддати воячьку честь свому Побратимові, за накриття домовини українським прапором, за прощальне слово голови організації п. Романа Лесика. Всім зокрема, за почесну стійку і відспівання пісні „Видиш брате мій", за останню воячьку почесть.

Представникові від командира Залізної Дивізії — Армії УНР ген. Вишнівського — майорові Лютому-Лютенкові за надгробну промову.

П. Тарасюкові за прощальне слово.

Сестрі Ліді з чоловіком Володимиром і похресникові Ярославові з дружиною Марусею Скрипчукам за приготування тризни.

Панові Галінко за промову на тризні та започаткування збірки на духовну семінарію св. Софії.

Радіопередачі в Клівленді за слова співчуття і пісню.

Пані Вірі Гриценко з Родиною за Службу Божу і Панахиду в церкві св. Андрія в Бостоні.

Родині Заволович за добрі поради і співчуття.

Родині Ярослава Балаша за моральну підтримку, завжди коли ми її потребували, за приїзд аж до Бавнд Бруку на похорон.

Всій Рідні і Знайомим, Управам св. Тройці і св. Андрія за чудові китиці квітів, грошеві пожертви на молитви, письмові та словесні вислови співчуття.

Всім, які спільно з нами молились під час похоронних відправ.

Щире дякую похоронному заведенню п. М. Колодія за співчутливе виконання своїх обов'язків і, за вислів співчуття.

У глибокому смутку:
дружина — пані-матка МАРІЯ
донька — ОКСАНА
донька — КАТЕРИНА з мужем СВЯТОСЛАВОМ і
внуками — ВСЕВОЛОДОМ та ЮРКОМ ПЕТРІВ

Замість квітів на свіжу могилу, просимо слати пожертви на: Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church, 3166 Scranton Road, Cleveland, Ohio 44109 або на громадські, ветеранські чи добродійні цілі.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ІЛЛІНОЙ
ділиться сумною вісткою, що 31-го серпня 1975 року на 28-му році життя, нагло і несподівано відійшов у Вічність

бл. п.
Д-р МИРОН ОЛІЙНИК

член УЛТПА, наш Друг і Приятель.

Висловлюємо глибоке співчуття для Вельмишановної Дружини та ближчої і дальшої Родини.
Хай Американська земля заступить Йому рідну.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УЛТПА — ВІДДІЛ ІЛЛІНОЙ

У 25-ЛІТТЯ ОДУМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зок", було одинадцять, а серед них їхній акомпаніятор і диригент, віртуоз-бандурист П. Китастий. А коли на сцені з'явився ще соліст-тенор Павло Писаренко і коли пролунали останні акорди „Смерічки", то здавалося, що оплескам публіки не буде кінця. Спеціяльно ті, які будували ОДУМ 25 років тому, з трепетом в душі висловлювали своє задоволення і втіху... Це ті самі „Фіялки", які вже випустили в світ свої перли-голоси, записавши на платівку з романтичною назвою „Мавка". Оці „Фіялки" не лише вміють чарувати мелодійністю співу, але також і красою народного танку. Танцювальна група з хлопців і дівчат під керівництвом Галини Притули, Детройт, ЗСА, виконала в'язанку народних танців.

З початком другої частини програми полилася прекрасна мелодія і слова чудесної пісні: „Полтавський рушничок" та „Марш молодих" у виконанні П. Китастого і Павла Писаренка під звуки бандури. Непомітно появилися на сцені „Фіялки" і публіка знову мала приємність слухати чарівну „Казку про красу Дніпра". На сцені знову замайоріли кольори, вдарили акорди і „Веснянка" знову чарувала красою безсмертнього танку „Вечорниці."

Приємні речі публіка приймає з вдоволенням і насолодою. І тому коли Л. Ліщина повідомив, що на залі є присутня родина Колесників: Ганна Колесник, зірка Київської опери, маестро В. Колесник і їхній син, присутні щиро гучними оплесками привітали кожного зокрема.

„Слово — наш народ, народ ще живе", як висловився головний конферансьє Л. Ліщина після виступу вокальної групи з Міннеаполісу, яка так гарно виконала „На Івана Купала" — таємничість, мрія і дійсність української дівчини переливалася перлами прекрасних голосів співочого ансамблю. Пізніше в іншій комбінації вокальна група з Міннеаполісу під акомпаніямент гітари і двох мандолін, оригінально виконала дві ліричні пісні. Стилем і формою говорила модерна молода людина.

Українська народна культура безмежно багата — вона віддзеркалює красу, духовість і енергію життя нашого народу. Народні танці спеціяльно відзначаються силою енергійности і краси, а серед них на першому місці наш безсмертний „Гопак". Цей Гопак у виконанні „Веснянки" — це щось незрівняне. Керівник М. Балдецький вложив свою душу і знання, а молоді танцюристи зуміли прекрасно передати це глядачам.

Вдарили останні акорди і здавалося, що все ожило, завирувало і потім раптом в нестримному леті зупинилося у формі прекрасного живого букету молодих облич серед різнородних барв народних костюмів. Заля гриміла, вимагала, не хотілося вірити, що це вже останні хвилини концерту. Але, сцена закрилася і публіка змушена залишати залю. Прекрасний концерт скінчився...

***

25 років тому творці ОДУМ-у, можливо, й не мріяли, що їхня маленька тоді група дасть сильне коріння новому поколінню і що їм після 25-ти років прийдеться насолоджуватися вислідом їхньої початкової праці. Це означає, що покладені підвалини одумівському рухові були сильні і здорові. Тому хочеться звернутися до тих, хто з тих чи інших причин відійшов у тінь забуття: — прийдіть і продовжуйте свій цінний вклад для добра української людини. Нашим обов'язком перед Богом і нашою молоддю допомогти їй ясно і сильно окреслити себе в бурхливому морі інтернаціоналізму.

Серед одумівської молоді плекання українського мистецтва, а зокрема мистецтво гри на бандурі і народних танців, має незаперечно великий успіх. Слухаючи виконання пісень, а також заповідання молодими одумівцями, не можна не звернути уваги на чистоту української мови в словах, а особливо наголосах. Вислід вимог в ОДУМ-і, що кожний одумівець шкільного віку мусить відвідувати українську школу, виправдав себе цілковито.

Спортові змагання

В другому дні Зустрічі відбувалися спортові змагання. В залях Йорк університету одумівська молодь завзято змагалася у відбиванці. На тенісових площах у теніс. У відбиванці дівчат брали участь такі дружини: Чікаґо (ЗСА), Сейнт Кетрин (Канада). Міннеаполіс (ЗСА), Торонто (Канада), Детройт (ЗСА), і Лондон (Канада). Хлоп'ячі дружини: Торонто (Канада(, Клівленд (ЗСА), Лондон (Канада), Чікаґо (ЗСА), Сейнт Кетринс (Канада), Детройт (ЗСА), Ню Йорк (ЗСА). Змагалися завзято. Остаточний цифровий вислід буде подано окремо. Чемпіонами у відбиванці від дівчат — дружина з Чікаґо (ЗСА), від хлопців — дружина з Торонто (Канада).

Бенкет

Виявилося, що зацікавлення ОДУМ-ом було більше ніж Ювілейний Комітет передбачав. На залі було біля 500 осіб, майже два рази більше, ніж передбачалося. Бенкет офіційно відкрив і ним проводив П. Родак, СВП ОДУМ-у, попросивши Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви і Голову Собору Єпископів Владику Мстислава провести молитву. Пізніше Владика Митрополит у своїй промові сказав: „Моя присутність серед вас зумовлена небуденною поза межами України подією, що відзначає чвертьстоліття діяльности частини українського національного організму, частини постійно проґресуючої в своїй творчій активності, частини, яка здобула вже в українській громаді загальне признання, частини, яку в поточній мові звемо ОДУМ. З черги, моя присутність зумовлена ще й тим, що ОДУМ — це організація української молоді, яка на чоло своїх завдань поставила почесний обов'язок: допомагати наймолодшому українському поколінню поза Батьківщиною не розгубити скарбів своєї духовости й культури, що їх придбали у віках наші попередники, а навпаки — помножити ті скарби".

Головною промовою під час бенкету було слово голови ЦК ОДУМ-у д-ра Ю. Криволапа, СВП ОДУМ-у. Він представив картину діяльности ОДУМ-у, наголошуючи, що все що організація ОДУМ-у зробила, це вислід власної незалежної праці. ОДУМ не мав жадних партійних опікунів і тому осягнути те, що осягнуто, було нелегко... але те, що здобувається тяжкою працею і самотужки, залишається надовше.

Було багато привітів, письмових і усних. Усні привіти зложили присутні на бенкеті: від президента УНР М. Лівицького — відчитав голова Представництва УНР на Канаду, о. прот. Фотій, від Пласту, СУМ-у і від УРДП — голова д-р М. Воскобійник.

Ще перед Зустріччю було проголошено конкурси на ювілейну емблему, серію поштавих марок і конверт та текст маршу молоді. Голова ЦК ОДУМ-у особисто доручив нагороди переможцям 1-го, 2-го і 3-го місця. За ювілейну емблему — перша нагорода О. Пошиванику, СВП ОДУМ-у, Чікаґо, друга для А. Шашчо, виховниця юного ОДУМ-у (Детройт), і третя для П. Піддубного, виховника Юного ОДУМ-у. (Ню Йорк). Серія поштавих марок: першу нагороду одержав Ю. Криволап, молодший, вихованик Ю. ОДУМ-у (Балтімор), який відразу передав її на студійний фонд ім. Павлушкова, що існує при ЦК ОДУМ-у. Друга нагорода для О. Пошиваника, СВП ОДУМ-у (Чікаґо). Текст маршу — друга нагорода для О. Барського (Чікаґо), третя для Галини Коваленко, виховниці Ю. ОДУМ-у (Детройт). Віра Коваленко, виховниця Ю. ОДУМ-у (Детройт), і Таля Вовк, виховниця Ю. ОДУМ-у (Трентон), були відзначені за їхню участь в конкурсі. Перед закінченням бенкету Микола Співак, СВП ОДУМ-у (Лондон, Канада), дав інформації про новонабуту одумівську оселю в Лондоні під назвою „Україна". Пізніше присутні мали нагоду оглядати докладний топографічний плян оселі, яка займає приблизно 108 акрів землі.

Після молитви, яку провів о. Фотій, розпочалася забава під звуки оркестри П. Дем'янчука.

На оселі „Київ"

В неділю ранком, 31-го серпня, на оселю „Київ" (власність української православної катедри св. Володимира в Торонті) звідусіль почали з'їжджатися одумівці і гості для завершення святкування. Хвилинами збільшувалося число уніформованих одумівців і гостей. Тут зустрічалися покоління! Все було добре... і люди привітні — лише погода була чомусь похмура, вітряна з короткочасною можливістю дощу. Тому архиєрейська Служба Божа відбувалася в закритому переповненому приміщенню оселі. Службу Божу очолив Блаженніший Митрополит Михаїл з участю о. прот. Фотія і Єпископа - номіната о. Дебрина, а відповідав катедральний хор. Щирі слова молитви лилися до Вога, як подяка за те, що Він допоміг успішно пройти чвертьстоліття і щоб ще на довгі роки охороняв нас і допомагав нам своєю ласкою...

Дефіляда

На сцені під відкритим небом з'явилися отці духовні, члени ЦК ОДУМ-у і представники СУМ-у. Почалася урочиста частина - дефіляда. В грудях приємно забилося серце, дивлячися на колони молоді, яка гордо маршувала до трибуни зі своїми прапорами. Майоріли прапори. Здавалося, що вітер намагався розгорнути їх на всю широчінь, неначе хотів узяти на свої крила радість хвилини й понести далеко-далеко за синє море, в рідну Україну, й шепотом передати цю хвилину піднесення й надії, що все ж таки прийде той час, коли ми всі, — вся Україна, будемо вільно крокувати під соняшним небом українського прапору... Кілька сотень прекрасної молоді віддавало пошану своїм попередникам, які своєю працею дали їм можливість пережити приємні хвилини цієї зустрічі. Командантом дефіляди був Сандул, СВП — ОДУМ-у, Канада.

Коротким словом заохоти на майбутність звернувся до одумівської молоді голова ЦК ОДУМ-у д-р Ю. Криволап.

Промови

Віктор Педенко, СВП ОДУМ-у, представив присутнім довголітнього голову ЦК ОДУМ-у, професора Ратґерського університету в Ню Джерзі, Євгена Федоренка, СВП ОДУМ-у, який виголосив палку промову. „ОДУМ, — сказав промовець — не завершив того всього, що плянувалося, та він доконав багато того, що для декого здавалося незрозумілим, або навіть насмішкувато - дивним. ОДУМ сьогодні стоїть твердо в системі українського суспільства на принципах глибокої християнської моралі, і тому великий вклад вложили і вкладають члени ОДУМ-у в розбудову рідної Української Православної Церкви". Другим промовцем був д-р В. І. Гришко, який і назвав цю зустріч — „Зустріччю Поколінь". „Одумівська молодь — говорив промовець, — вибрала правильну дорогу — дорогу демократії, революційної демократії, процес якої щойно починається там, в нетрях рабства Радянського Союзу". Демократія — це одинокий засіб найкращого виховання молодої людини. Одумівська молодь, яка творила цю організацію 25 років тому, вийшла з тієї системи, про яку в той час боялися говорити. Що більше, ту молодь, яка частинно виховувалася в тій системі, вважалося негідними уваги. Але часи змінилися. Демократичні ідеї перемогли. Молодь в Україні доказала, що вона гідна уваги і одумівська молодь сьогодні може бути горда зі своїх попередників, які вложили свою працю, час і енергію на творення й розбудову ОДУМ-у.

Останні акорди

Приблизно в четвертій годені дня розпочався другий концерт, на якому конферансьє був відомий артист Р. Василенко. Він вміло — часами серйозно, часами весело — розважав публіку перед початком кожної мистецької точки.

Таня Вовк, СВУ ОДУМ-у, ще раз чарувала своєю віртуозністю на бандурі, яка ніби намагалася сказати, що все це є для них, для нас, для потомків і прадідів України... „Гомін степів" — геніяльна композиція для бандури нашого славного маестра Григорія Т. Китастого, звучала чудесно в виконанні Тараса Павловського при акомпаньяменті Петра Китастого.

І знову слухачі мали спеціяльну насолоду слухати одумівських соловейків „Фіялок" — вокального ансамблю з Детройту.

Природнє відчуття мистецтва співу і гри на бандурі є унікальним для української душі, спеціяльно молодої і спеціяльно, коли ці таланти оформлені вмілістю Петра Китастого. Всього лише кілька годин перед концертом він зібрав бандуристів і співаків одумівців з різних міст ЗСА і Канади: Детройт, Філядельфія, Торонто, Баунд Брук та інші і приготовив з ними дві чудові вокально - інструментальні точки: „Лебеді Материнства", слова В. Симоненка, і „Прощай, прощай, мій краю злотонивий", слова і музика Г. Надретного. Якби П. Китастий не пояснив історії формування цієї групи, то кожний подумав би, що це його якась ще нікому незнана група, з якою він десь таємно працює. Безсмертний В. Симоненко і його твори, а між ними спеціяльно „Лебеді Материнства". Уст генія не змогла закрити навіть жорстоко-залізна московська рука. „Прощай", прощай" — це фактично перша одумівська пісня. Патріотична, глибоко лірична змістом і музикою — велично й могутньо звучить — „Ми воздвигнем на київських соборах побіди стяг і Тризуб золотий!" Так — ми віримо в ту вимріяну хвилину. Грімко лунало прощай, прощай, ніби нагадувало, що надходить хвилина, коли кінчається зустріч і нам потрібно розпрощатися до наступної зустрічі...

Тим часом танцювальна група з Детройту під оригінальні звуки музики красувалася на сцені. Останні акорди і... концерт скінчився...

Панель

Панель на тему „Український дисидентський рух в Україні", модератором якого був Микола Мороз, СВУ ОДУМ-у, був останньою точкою трьохденної програми Зустрічі. В панелі брали участь три молоді одумівці — початкуючі студенти: Віктор Ліщина, виховник Ю. ОДУМ-у, Торонто, Канада, Ігор Роговський, виховник Ю. ОДУМ-у, Торонто, Канада, і Андрій Шевченко, виховник Ю. ОДУМ-у, Баунд Брук, ЗСА. В. Ліщина і І. Роговський обговорювали ситуацію політичних українських в'язнів В. Мороза і Л. Плюща, а А. Шевченко говорив на тему: „Як одумівська молодь може допомогти українським політв'язням в Совєтському Союзі".

Микола Мороз дуже добре проводив панелем, даючи вичерпні відповіді на деякі питання присутніх. Крім того, як гості, в панелі взяли участь дві представниці від Українського Світового Руху Жінок, які подали інформації про жахливе переживання української жінки в московсько - комуністичній сестемі, а також їхні успіхи й невдачі на міжнародному конгресі жінок в Мехіко.

До побачення на наступній Зустрічі!

Зустріч в програмі мала все: розваги, забави, промови й серйозні речі ідеологічного характеру. Важливість цього тому, що це показує різносторонність праці організації і разом з тим дає запоруку на краще майбутнє.

Грізно насували хмари... Почав все густіше й густіше накрапляти дощ. Площа на оселі „Київ" швидким темпом звільнялася від автомашин, які прямували в різні сторони свого призначення. Я бачив на їхніх обличчях усміх задоволення і гордости, але також дещо помітні риси смутку, бо вже так скоро треба роз'їжджатися... В декого непомітно скочувалася сльоза... сльоза радости й надії, що гарні хвилини проходять скоро, але вони дають сподівання, що скоро ми знову зустрінемося.

До побачення на наступній Зустрічі!

О. Ш.

СПОРТ

Закінчився навчальний сезон 1-ої Української Спортової Школи УСТ „Ч. Січ"

Дня 9 серпня ц. р. на оселі УРС „Верховина" в Глен Спей, Н. Й., відбулося офіційне закриття І Української Спортової Школи, що її веде УСТ „Чорноморська Січ". Шостий рік існування І Української Спортової Школи „Ч. Січ" пройшов знову дуже успішно. Збільшилася кількість учасників школи, доходячи до 158 юначок й юнаків, творячи таким чином — кількісно, новий рекорд. Чисельному зростові Спортової Школи відповідала й поширена програма навчання, збільшена кількість та краща якість адміністрації, опікунів і перпорядних інструкторів, яких разом на усі три тижні було к. 30 осіб. Отже, разом в цьому році число учасників, інструкторів, опікунів і членів адміністрації становило 188 осіб.

Крім введених раніше ділянок спортового навчання: копаного м'яча, відбиванки, тенісу, настільного тенісу, кошиківки, легкої атлетики, гімнастики, лучництва, додано відділ боротьби (самооборони), що її впровадив інструктор Павло Чарський. Реорганізовано працю в ділянці плавання під керівництвом Марії Кучинської і Наталки Гурин. Плавання класифіковано, як обов'язковий предмет, тобто кожний учасник школи зобов'язаний навчитися плавати. До обов'язкових предметів належали теж легка атлетика та гімнастика, тобто певні вимоги та вправи з цих ділянок відбували всі учасники. Заведено картотеку осягів учасників школи, які дадуть можливість слідкувати за зростом спортових досягнень учасників школи і в майбутньому служитимуть джерелом для дослідження піднесення рівня фізичної культури серед української молоді в ЗСА.

Поза інтенсивним спортовим вишколом, учасники школи мали можливості побачити ряд добірних спортових й розвагових фільмів, брали участь у двох пробах співу, що їх провів диригент Семен Комірний, дівчата створили активний ансамбль співу, який виступав на прощальному бенкеті школи.

Згідно з традицією для учасників школи влаштовано цікаві прогулянки й змагання з іншими вакаційними осередками.

УЧАСНИКИ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ ГОСТЯМИ СОЮЗІВКИ

Дня 29-го липня ц.р. учасники школи відбули прогулянку на оселю УНС Союзівку, де на протязі 4-х годин провели ряд своїх змагань: тенісу, відбиванки, копаного м'яча. Управа оселі на чолі з її управителем дир. Володимиром Квасом, щиро гостили учасників прогулянки та вможливила користування усіми спортовими об'єктами оселі. Перед своїм виїздом учасники оглянули нову будову унікальної церкви, що вкоротці буде закінчена на терені Союзівки.

СПОРТОВА ШКОЛА УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" ПРИЙМАЛА ГОСТЕЙ

Дня 1-го серпня ц.р. Спортова Школа „Ч. Січі" вітала у себе гостей, учасників Спортової Школи СУМА. В рямках тієї зустрічі відбулися відплатні змагання згаданих уже дружин, які цим разом закінчилися такими вислідами: копаний м'яч і відбиванка.

Спортова Школа „Ч. Січ" (старші юнаки) — Спортова Школа СУМА (стар. юнаки) 4 : 1. Спортова Школа „Ч. Січі" (мол юнаки) — Спортова Школа СУМА (мол. юнаки) 2 : 1. Відбиванка дівчата: старші юначки СУМА перемогли юначок господарів, молодші юначки — юначок гостей.

Юнаки Спортової Школи „Ч. Січі" перемогли тренерів СУМА 15:10, 15:2. Тренери Спорт. Школи „Ч. Січі" — тренерів Школи СУМА 15:6, 15:6.

Після закінчення змагань відбулося товариське прийняття для усіх гостей СУМА. Склади дружин копаного м'яча: старші юнаки школи СУМА: М. Глушко, В. Сидор, В. Купина, М. Гошко, В. Кіра, М. Колодій, С. Дашко, П. Глушко, М. Яблонський, Ю. Турич, А. Глушко, М. Дашко. Молодші юнаки: Л. Лавро, В. Лавро, М. Дашко, С. Заяць, М. Васьків, Т. Стефуришин, І. Фриз, М. Фриз, П. Лучка, М. Галатин, В. Шупляк, М. Приймак, І. Паниця, М. Технівець, А. Почтар, М. Паниця, А. Грант Р. Бачара, Ю. Гошко, В. Паниця, Я. Галатин, І. Грицишко, М. Домарадз.

Спортова Школа „Ч. Січі" (старші юнаки): М. Хамуляк, Е. Лоза, А. Гриньків, В. Старожитник, М. Шевчук, Т. Козак, Б. Головецький, Ю. Штогрин, І. Кукурба, Р. Кукурба, М. Домановський, П. Щерба, В. Дацків, А. Бакун, Р. Дахнівський, В. Дудун, П. Сверида, Б. Склепкович, Р. Яримович.

Мол. Юнаки: Я. Дахнівський, Я. Смолій, Ю. Гавдяк, Р. Василик, А. Гавдяк, О. Герматій, Дж. Адамс, Р. Качай, Ю. Презмірський, М. Попович, Б. Колодій, Н. Колодій, Т. Яримович, Р. Винницький, М. Винницький, П. Гунчак, П. Курилко, В. Шевчук, Р. Маркусь, С. Шевчук, Гунчак.

Крім зустрічі з учасниками Школи СУМА, учасники Школи „Ч. Січі" відбули дві зустрічі з білоруськими спортовими дружинами, які саме проводили свій річний відбиванковий турнір на оселі „Менськ" в Глен Спей.

Старша репрезентація школи ремісувала на оселі „Менськ" 1 : 1 сетів і програла на оселі „Верховина" 0 : 2. Юнаки школи перемогли юнаків збірної білорусів 2 : 0. Інструктори школи перемогли двократно сильну збірну білорусів ЗСА 2:0 і 3:1. Перед закінченням Спортової Школи „Ч. Січі" кореспондент „Голосу Америки" провів інтерв'ю з членом Управи Школи, що буде передане в Україну.

Цьогорічний склад адміністрації і інструкторів: керівниками ротаційно по одному тижневі: М. Стебельський, П. Семенюк, О. Твардовський, гол. опікун Вол. Маркусь, заст. Вол. Василак, секретарка Є. Маркусь, опікуни: Я. Василак, Вол. Бакун, Ю. Бакун, І. Костецький, Ю. Ілемський, Медична опіка — Є. Харченко. Директор школи і гол. тренер коп. м'яча Є. Чижович (гол. асистент тренера олімпійської збірної ЗСА і збірної на Пан-Американські Ігрища), тренери: М. Нога, І. Паливода, С. Юрчак, С. Нагорняк. Заст. директора і тренером був М. Дахнівський (майор Амер. Армії), гол. тренер відбиванки — О. Федаш, кол. репрезентант збірної університетів Польщі заст. Я. Тушик (визначний змагун „Ч. Січі" кол. репрезентант юнацької збірної Чехо - Словакії, тренер збірної Норвегії 1967-68 і університетських дружин „ОСІ" в Осльо (дівчат і хлопців) які під його проводом здобули чемпіонати Норвегії. Тренери відбиванки — мґр Галина Харченко, Л. Розин (недавньо прибулий з України (М. Паславський) визначний змагун чемпіонських - юнацької і І - ї дружини „Ч. Січі"). Головним тренером тенісу був інж. Б. Кучинський (визначний змагун, чемпіон „Ч. Січі"), тренери: О. Гнатюк, О. Гурин і Б. Сірий. Гімнастика, лучництво і шахи — д-р І. Гурин, наст. теніс — В. Василак, кошиківка — І. Костецький. Асистентами інструкторів в коп. м'ячі були: І. Олексин, Ю. Бакун і Ю. Ілемський.

На закінчення цьогорічної Спортової Школи „Ч. Січі" визначних юначок і юнаків нагороджено відповідними пам'ятковими Трофеями, список яких буде поданий в черговому виданні УСТ „Ч. Січ" — „Наш Спорт".

Пресова Служба СШ УСТ „Ч. Січ"

ТАРЗАН, Ч. 7359 Поворот вбивників

„Коли я поглянув крізь вікно, то побачив ще один човен, який відчалював від корабля..."

„Вони поверталися в повній силі!"

Я видрукував записку на куску паперу і прикріпив її до дверей... Тоді швидко побіг в ліс, щоб спостерігати їх, але самому не бути завваженим!